

El Cogulló creix entre dos estrats judicials

La mina de Sallent manté actiu el runam entremig d'un pronunciament que l'ha beneït urbanísticament i un altre que n'ha anul·lat l'autorització ambiental. Com és possible aquest solapament de moviments judicials en direccions contràries?

09.12.2015 | 14:01

El Cogulló creix entre dos estrats judicials **Arxiu/E.B.**

- El runam del Cogulló tindrà uns 40 milions de tones quan s'hi acabi de posar material
- El jutge dona per bons els límits posats per Urbanisme per abocar al Cogulló fins al 2017
- El TSJC anul·la l'autorització ambiental que permet l'activitat minera al Cogulló

DAVID BRICOLLÉ | SALLENT Ara mateix, l'explotació minera de **Sallent-Balsareny** sobreviu enmig d'una paradoxa. La seva activitat, fins a arribar al seu esgotament definitiu (previst en un termini d'uns dos anys i mig), depèn –així ho ha manifestat reiteradament **Iberpotash**– del fet de poder continuar abocant el material sobrant de l'obtenció de la potassa al runam del **Cogulló**. Un dipòsit que en aquests moments segueix creixent enmig de dues resolucions judicials contradictòries: l'una que li és contrària, l'altra que aparentment li dona garanties de pervivència. Heus aquí la paradoxa.

Com és possible aquest solapament de moviments judicials en direccions contràries (que, a més, provenen del mateix jutge)? Per començar, perquè les resolucions deriven de dos processos diferents tot i anar enfocats cap a un mateix objectiu –en essència, la situació de legalitat o il·legalitat del Cogulló.

A això si afegeix que els tempos dels litigis són els que són: extremadament lents. I un tercer factor potser tan determinant com els dos anteriors: els pronunciaments judicials, malgrat que puguin ser clars en les decisions que fixen en les sentències, no són taxatius quan es tracta d'establir de quina manera se n'ha de fer efectiu el compliment. Deixen, per tant, oberta la porta de l'ambigüitat. Una execució de sentència queda en molts casos –i aquest n'és un– a mans de la interpretació que en facin les parts en litigi – lògicament oposades en les seves consideracions– i el magistrat.

La paradoxa de la mina de Sallent s'ha produït en un lapse de tot just un mes i mig. A final de setembre el Suprem elevava a ferma una sentència precedent (2013) del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya que anul·lava la llicència ambiental que la Generalitat va concedir a Iberpotash per poder mantenir l'explotació del front Sallent-Balsareny i els motius es basaven, majoritàriament, en la situació del Cogulló. Curiosament, a mitjan mes de novembre es coneixia una resolució (aquest cas una interlocutòria) del mateix TSJC que, responnent a un altre procediment –tot i que tots dos promoguts per l'Associació de Veïns de la Rampinya de Sallent–, donava vàlida urbanística al runam, sempre que el seu desenvolupament en els dos propers anys i mig s'ajusti als paràmetres que la Generalitat va fixar l'octubre del 2014. Un acord que n'acota el creixement en el temps –té fixada com a data de caducitat el 30 de juny del 2017–, l'alçada (538 metres sobre el nivell del mar) i la superfície (47,5 hectàrees, equivalent pràcticament al perímetre actual).

El marc ha variat

Com conviuen tots dos pronunciaments? A criteri d'Iberpotash, amb total naturalitat, perquè l'empresa considera que la vàlida urbanística que ha donat el magistrat al Cogulló no entra en contradicció, sinó que posa el camí per resoldre la que anul·la l'autorització ambiental de l'explotació. De fet, un dels fonaments d'aquella sentència era que el planejament urbanístic no s'adequava a l'activitat. No només al Pla d'Ordenació Urbanística Municipal actual, sinó als planejaments anteriors.

La sentència que el setembre va passar a ser ferma incidia en l'«accentuada progressió fàctica del dipòsit, que, ajustat al règim urbanístic l'any 1981, ja comença a desbordar-se d'aquella conformitat l'any 1988, es potencia i augmenta superlativament fins a l'any 1999 fins i tot per sobre de la generosa ordenació urbanística a la qual s'havia arribat amb el planejament urbanístic del 1999, i que a raó de la menor

cobertura que dispensen les altres figures de planejament se segueix engrandint i ampliant». Ara, però, el mateix jutge ha donat per bo l'acotament que ha fixat Urbanisme com a dimensió última.

Tenint en compte, doncs, que la legalitat urbanística era una de les potes que coixejaven, l'empresa entén la darrera decisió del TSJC com la garantia que l'activitat podrà arribar fins al seu final anunciat. Ho interpreta com que la realitat física del Cogulló –és a dir, la muntanya artificial tal com és ara, afegint-hi el marge de liquidació que se li dóna– ha passat de la il·legalitat provisional a la legalitat. Amb el runam legalitzat, per a Iberpotash el deure pendent que té la Generalitat és elaborar un document (la nova autorització ambiental) que indiqui de quina forma, ajustada plenament a la legalitat vigent, ha d'operar per mantenir l'explotació fins al seu esgotament.

En aquest sentit, era taxatiu el secretari del Consell d'Administració d'ICL, Joan Güell, quan es va conèixer la resolució judicial que validava l'acord d'Urbanisme sobre el Cogulló. Deia Güell que el darrer pronunciament del magistrat permetia «tancar la discussió sobre si el Cogulló és legal des del punt de vista urbanístic. Permet deixar de discutir sobre l'existència o no del dipòsit». Güell avançava que el següent pas seria treballar amb la Generalitat per engegar «els tràmits administratius ambientals que han de permetre desenvolupar l'activitat».

L'Associació de Veïns de la Rampinya ha tornat a demanar la nul·litat de l'acord d'Urbanisme. Però mentre arriba la resolució, seguirà vigent el creixement del Cogulló i la paradoxa que el sosté.